Regeringsrätten

Rättsfall

Periodiskt understöd till sons utbildning utomlands

Besvär av f. banktjänstemannen P:s inkomsttaxering år 1964. — P. yrkade avdrag med 3 100 kr för periodiskt understöd till en son i utlandet. Sonen, som hösten 1962 avlagt fil. kand. examen, hade under år 1963 gjort ett avbrott i studierna och under tiden 11/2—30/10 1963 haft anställning, först som praktikant och sedan som extra tjänsteman hos Svenska Handelskammaren i Düsseldorf. Under 6 månader av denna tid hade han uppburit lön med ca 500 kr för månad. I december 1963 hade sonen avlagt pol. mag. examen. — TN vägrade avdrag för periodiskt understöd, enär understödet ansetts vara bidrag till studier i Tyskland. — PN: ej ändring. — KR: Enär på grund av vad i målet upplysts rörande arten och varaktigheten av sonens anställning utomlands samt storleken av hans inkomst av anställningen ifrågavarande understöd får anses ha utgått för hans utbildning, vilken är att anse som sådan undervisning, som avses i 20 § KL finner KR skäligt lämna besvären utan bifall. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/2 1970.)

Betalning för rätt till el-kraft i form av annuiteter — periodisk utbetalning eller ej?

Besvär av Bålforsens Kraftaktiebolag angående inkomsttaxering år 1957. — Bolaget hade enligt olika avtal med bl. a. vattenfallsstyrelsen såsom kraftverksbyggare fått rätt till ersättningskraft i utbyte mot del i strömfall eller andra vattenområden, där kraftverk skulle anläggas. Som vederlag härför skulle bolaget betala s k uttagningskostnad. Den i uttagningskostnaden ingående anläggningskostnaden skulle betalas till viss del, då respektive kraftstation togs i drift, och återstoden i annuiteter under 40 år. — Sedan bolaget av MKPN vägrats yrkat avdrag för värdeminskning av kraftservitut med belopp som motsvarade viss procent av det kapital bolaget nedlagt som anläggningskostnader i vissa kraftverk (jämför RÅ 1963 ref. 15), yrkade bolaget hos KR att i stället få avdrag för den amorteringsdel av annuiteterna som var hänförlig till anläggningskostnaderna och som bolaget erlagt under beskattningsåret. — Allmänna ombudet hos MKPN invände att det var fråga om kapitalavbetalning på skuld. Bolaget genmälde att fråga var om en årlig strömkostnad.

KR vägrade dock avdragsyrkandet och yttrade: Den rätt till ersättningskraft, som bolaget förvärvat, är icke tidsbegränsad och de kostnader för förvärvet av nämnda rättighet, vilka av kraftmottagaren erlagts såsom ersättning antingen på en gång eller genom avbetalningar för kraftverksbyggarens anläggningskostnader, kan förty icke anses vara av sådan natur, att avdrag därför må ske såsom för driftkostnad i kraftmottagarens rörelse. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/3 1970.)

Open access från www.skattenytt.se, 2025-11-01 16:44:24

Gödselbehållare i stället för gödselplatta

Besvär av godsägaren P. angående inkomsttaxering år 1966. —P., som sedan 1936 haft en gödselstad, lät under åren 1965—66 i stället anlägga en gödselbehållare för flytande gödsel med tak, ilastningstrappa och pumpgrop, allt för en kostnad av 18 000 kr. P. yrkade avdrag med 1 981 kr, vilket motsvarade så stor del av den beräknade kostnad 2 500 kr, som han annars skulle haft för att reparera den gamla gödselplattan. — PN vägrade avdrag.

Hos KR uppgav P., attt gödselstaden borttagits och gödselbehållaren anlagts på dess plats samt anförde, att gödselanläggningar var hänförliga till sådana delar av byggnad som på grund av stark förslitning måste ersättas flera gånger under byggnadens bestånd, varför avdraget borde medgivas. KR yttrade: P. har uppgivit att den gamla gödselplattan varit dåligt armerad, att sättning och sprickbildning uppstått, att urin läckt ut och runnit via marken ner i sjön och att anläggningen av sakkunniga bedömts som klart hälsovådlig. Med hänsyn till det anförda kan P. icke medges avdrag för del av beräknad kostnad för reparation av gödselanläggning.

RR lämnade P:s besvär utan bifall med följande motivering: Gödselanläggningen får anses utgöra till byggnad hänförlig nyanläggning. Vid sådan nyanläggning kan avdrag icke medgivas för beräknade kostnader för reparation av den äldre anläggningen. (RR:s utslag den 10/3 1970.)

Ersättning vid ägoutbyte — inkomst av jordstyckningsrörelse?

Besvär av hemmansägaren A. angående inkomsttaxering år 1963. — A., som ägde en jordbruksfastighet, hade åren 1945—60 från ett utskifte utanför staden N. låtit avstycka ett 30-tal tomter, av vilka de flesta försålts. Den 4/9 1962 träffade A. och staden en överenskommelse om ägoutbyte. Enligt ett avtal, som i samband därmed fastställts av lantmätare, skulle A. avstå till staden ett utskifte om c:a 4,2 har, varav c:a 1,2 har var lagt under byggnadsplan. I utbyte mot utskiftet som av staden skulle användas till utfartsväg och industritomter skulle A. få dels mark till ett värde av 6 313 kr, dels kontant ersättning för bristande tilldelning av mark vid ägoutbytet, sammanlagt 69 228 kr. — PN beskattade A. för båda beloppen. — KR: ej ändring (en ledamot menade dock att det markområde, som genom ägoutbytet tillförts A. genom fastställt ägoutbyte, inte kunde anses utgöra en tillgång av beskaffenhet att värdet därav borde hänföras till intäkt i A:s jordstyckningsrörelse).

A. förde sin talan vidare till RR och yrkade därvid i andra hand att beloppet 6 313 kr skulle undantas från beskattning. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 12/3 1970.)

Anm.: Se RÅ 1964 ref. 30 (Skattenytt 1965 sid. 90). Ägoutbyte ansågs ej utgöra realisationsvinstgrundande fång.

Tomtrörelse

Besvär av Hildur J. angående inkomsttaxering år 1962. — Hildur J. och tre syskon ägde en jordbruksfastighet i Torslanda kommun. Under åren 1943—1960 hade

Open access från www.skattenytt.se, 2025-11-01 16:44:24

de sålt ett 20-tal tomter från fastigheten. Under 1961 såldes återstoden — med visst undantag — till Göteborgs stad. Fastigheten omfattade då c:a 35 har. — Hildur J. beskattades för sin andel i försäljningsvinsten såsom inkomst av jordstyckningsrörelse, trots invändning att fastigheten var en del av "bullermattan" kring Säve och Torslanda flygfält och därför belagts med byggnadsförbud och trots att länsstyrelsen enligt Hildur J. vägrat fastställa den byggnadsplan, enligt vilken höghusbebyggelse skulle kunna ske på vissa delar av fastigheten. (RR:s utslag den 14/4 1970.)

Värdeminskning av kiosk

Besvär av köpmannen F. angående inkomsttaxering år 1964. — F. hade uppfört en kioskbyggnad av trä med en grundyta av 30 kvm. Under markplanet fanns en källare om 25 kvm. I byggnaden fanns bl. a. centralvärme, elektrisk belysning, vatten- och avloppsledningar, varmvatten, kylskåp och frysbox. — F. yrkade avdrag för värdeminskning av byggnaden med 5 procent av byggnadskostnaderna, 33 947 kr. — TN medgav avdrag med endast 2 procent. — PN och KR: ej ändring.

RR fann med hänsyn till kioskbyggnadens beskaffenhet och den tid byggnaden kunde utnyttjas att värdeminskningsavdraget borde bestämmas till 4 procent. (RR:s utslag den 30/4 1970.)

Nedskrivning av lånefordran

Besvär av aktiebolaget X. angående förhandsbesked. — Bolaget, som till mer än 50 % ägde det utländska bolaget Y., hade tillsammans med andra utländska aktieägare lämnat bolaget Y., vars tillverkning och försäljning omfattade produkter för samma ändamål som den verksamhet bolaget X. avsåg, långfristiga reverslån. På grund av ändrade marknadsförhållanden hade bolaget X:s import från Y. inte blivit så stor som förutsatts och någon amortering skulle med all sannolikhet inte kunna ske inom överskådlig framtid. Bolaget X. anhöll om besked huruvida nedskrivning fick ske på de nämnda finansieringslånen.

RN besvarade frågan nekande och anförde: RN finner väl, att sökandebolagets ifrågavarande reverslån till dess utländska dotterbolag är att hänföra till sökandebolagets rörelse. RN finner emellertid vidare, att fråga är om ett finansieringslån och att avdrag för nedskrivning på sådant lån icke bör medges med mindre det kan konstateras, att en motsvarande definitiv förlust uppkommit på lånet. RN finner slutligen, att någon definitiv förlust icke kan anses vara konstaterad i förevarande fall.

Hos RR yrkade bolaget att erhålla förhandsbesked av innehåll att bolaget vid 1970 års taxering fick göra avdrag för nedskrivning av fordringen på dotterbolaget med belopp motsvarande summan av icke fullgjorda amorteringar, som förfallit till betalning före 1970. Bolaget framlade ingående argumentering om att Y:s rörelse av tekniska och kommersiella skäl blivit och skulle komma att bli förlustbringande. — RR lämnade på de av RN angivna skälen bolagets talan utan bifall. (RR:s utslag den 7/4 1970.)

Open access från www.skattenytt.se, 2025-11-01 16:44:24

Resekostnadsersättning från kommunalförbund — skattepliktig intäkt?

Besvär av ingenjören B. angående inkomsttaxering år 1965. — B. var anställd hos Stockholms norra förorters kommunalförbund för gemensamt avloppssystem (Käppalaförbundet). — B. upptog som intäkt av tjänst från Käppalaförbundet uppburen resekostnadsersättning 3 168 kr och tillgodoförde sig avdrag för bilkostnader med 4 093 kr, motsvarande 1 521 mil à 2 : 69 kr. B. yrkade vidare avdrag för ökade levnadskostnader med 1 100 kr. — TN vägrade avdrag för ökade levnadskostnader men medgav yrkat avdrag för bilkostnader. — PN, där såväl B. som TI förde talan, medgav avdrag för bilkostnader med 3 484 kr, motsvarande för resor i tjänsten 837 mil à 2 : 69 kr och för resor mellan bostad och arbetsplats 684 mil à 1 : 80 kr. PN vägrade avdrag för ökade levnadskostnader. — Hos KR yrkade B. att avdrag för bilkostnader måtte medges med 4 399 kr, motsvarande för resor i tjänsten 3 168 kr och för resor mellan bostad och arbetsplats 1 231 kr (684 × 1 : 80) samt vidhöll sitt yrkande om avdrag för ökade levnadskostnader. KR : utan bifall.

RR yttrade: RR, som enligt beslut denna dag icke funnit skäl att meddela prövningstillstånd avseende det överklagade utslaget, upptager jämlikt 98 § 5 mom. TF besvären till prövning i nedan angivet hänseende. Av handlingarna framgår, att B. taxerats för ett belopp av 3 168 kr, som han i sin anställning hos Stockholms norra förorters kommunalförbund för gemensamt avloppssystem (Käppalaförbundet) uppburit såsom ersättning för bilresor i tjänsten. Nämnda ersättning är enligt 32 § 3 mom. KL icke skattepliktig intäkt. Å andra sidan är B. icke berättigad till avdrag vid taxeringen för kostnader som ersättningen är avsedd att täcka. (RR:s utslag den 22/4 1970.)

Förmån i tjänsten av mindre värde

Besvär av brandmannen L. angående inkomsttaxering år 1967. — L. hade enligt avtal delvis fri uniformsbeklädnad av Malmö stad och hade under beskattningsåret till staden betalat 85 kr 5 öre, vilket utgjorde 20 % av den totala kostnaden. — TN beskattade L. för förmån av uniform till ett värde av 300 kr. — PN och KR: ej ändrin. — RR biföll L:s talan på följande skäl: L. har åtnjutit förmånen av delvis fri beklädnad. Förmånen utgör sådan förmån av mindre värde som enligt 32 § 3 mom. 4 st KL ej skall upptagas som intäkt. (RR:s utslag den 8/4 1970.)

Anm.: Enligt RN:s meddelanden 1958 nr 1:1 och 1967 nr 7:4 borde till "Förmåner vilkas skatteplikt beror av värdet" hänföras bl a "tillhandahållande till nedsatt pris av beklädnad i och för tjänsten" medan till "Förmåner vilka alltid bör anses såsom skattepliktiga" borde hänföras bl a "fri beklädnad i och för tjänsten". — I meddelandet 1967 uttalade RN dessutom följande: Med åtnjutande av fri förmån bör jämställas sådana fall, där den anställde visserligen betalar ersättning till arbetsgivaren för att få åtnjuta förmånen, men där ersättningen motsvarar en så obetydlig del av förmånens värde att förfarandet får anses ha tillkommit för att kringgå bestämmelsen om ovillkorlig skatteplikt för den helt fria förmånen.

Open access från www.skattenytt.se, 2025-11-01 16:44:24

Avdrag för trafikflygares kostnad för läkarundersökning

Besvär av flygkaptenen L. angående inkomsttaxering år 1964. L. var enligt anställningsavtal med SAS skyldig att var 6:e månad förnya sitt flygcertifikat. För detta krävdes att L. genomgick läkarundersökning. L. yrkade avdrag för kostnaden för sådan undersökning med 80 kr. — TN och PN vägrade avdrag. — KR lämnade L:s besvär häröver utan bifall då kostnaden fick anses vara att hänföra till vid taxeringen ej avdragsgill personlig levnadskostnad.

RR, som beviljade prövningstillstånd, medgav avdrag: Av utredningen i målet framgår att L. för att bibehålla sitt flygcertifikat varit skyldig att på egen bekostnad var sjätte månad genomgå läkarundersökning. Utgifterna för läkarundersökningen, 80 kr, får därför anses utgöra för L. avdragsgill omkostnad i hans tjänst. (RR:s utslag den 7/4 1970.)

Arvode i form av andelsbevis — beskattningsår?

Besvär av TI angående byggnadsingenjören T. åsatt eftertaxering för år 1963. — T., som drev byggnadskonsultverksamhet och som varit kontrollant åt Konsum i Umeå vid ett varuhusbygge, hade enligt vad som framkommit vid en taxeringsrevision inte under 1962 redovisat ett arvode om 8 000 kr för kontrollantskapet. Arvodet hade han fått i form av ett fastighetsandelsbevis. — TI yrkade att T. skulle eftertaxeras för beloppet för år 1963. T. uppgav att han av uppdragsgivaren tillfrågats om viss del av hans arvode kunde innestå till den 31/12 1966 mot säkerhet i fastighetsandelsbevis löpande till nämnda dag med 6 % ränta. Han hade under 1962 kvitterat ut beviset och låtit fem månaders lön innestå. T. framhöll att han tillämpat kontantprincipen vid sin inkomstredovisning, vilket godtagits av taxeringsmyndigheten och att han avsett att redovisa beloppet vid bevisets inlösen per den 31/12 1966. — PN biföll TI:s yrkande.

KR yttrade: T. har oemotsagt uppgivit, att nämnda av Konsum, Umeå, utfärdade fastighetsandelsbevis ej finge överlåtas eller utnyttjas som säkerhet. T:s erhållande av nyssnämnda bevis kan med hänsyn härtill icke anses jämställd med kontant betalning. T. har i 1963 års deklaration tillämpat kontantprincipen vid beräkning av rörelseinkomsten, vilket godtagits vid samma års ordinarie taxering. Vid nu angivna förhållanden och med hänsyn till övriga upplysta omständigheter kan förutsättningar att eftertaxera T. för ifrågavarande belopp icke anses föreligga.

RR fastställde dock PN:s beslut, enär ifrågavarande fordran hos Konsum — oavsett om T. mot säkerhet lämnat anstånd med betalningen till år 1966 — utgjorde för T. skattepliktig intäkt av rörelse under beskattningsåret 1962. (RR:s utslag den 4/3 1970.)

Sam- eller särtaxering när ena maken är bosatt utomlands? Prövningstillstånd?

Besvär av fru K. angående inkomsttaxering år 1964. — Fru K. hade under beskattningsåret varit bosatt i Malmö, där hon arbetat, ägt fastighet och haft hemmavarande barn under 16 år. Hon var gift med en tysk medborgare bosatt i

Open access från www.skattenytt.se, 2025-11-01 16:44:24

Västtyskland. Enligt fru K. hade makarna sammanlevt under större delen av året. Under 1963 hade makarna tillsammans tillbringat 162 dagar i det gemensamma hemmet i Tyskland och 22 dagar i hemmet i Malmö. Fru K. yrkade att få ortsavdrag och andra avdrag som gift. — TN och PN särtaxerade fru K., då mannen inte ansågs bosatt här i riket och makarna därför inte kunde anses ha sammanlevt under större delen av året.

KR och RR biföll däremot fru K:s talan. Enligt RR fick fru K. på grund av de uppgifter hon lämnat i målet anses under sin vistelse i Sverige ha bibehållit sammanlevnaden med sin make. Vid sådant förhållande borde hon oaktat mannen icke varit bosatt här i riket erhålla sådant avdrag vid beräkning av inkomst av kapital, som enligt 39 § 3 mom. KL med andra maken sammanlevande skattskyldig ägde åtnjuta, och avdrag för försäkringspremier som tillkommer sådan skattskyldig. — I fråga om det processuella ansåg RR besvären till RR utan vidare kunna prövas, då fru K. till grund för sin talan åberopat att hon borde samtaxeras och prövningstillstånd ej erfordrades för sådan talan. (RR:s utslag den 19/3 1970.)

Prövningstillstånd

Ett bolag som av KR vägrats särskilt investeringsavdrag, erhöll av RR prövningstillstånd. TI hade tillstyrkt sådant tillstånd, eftersom ett bifall till bolagets besvär skulle innebära möjlighet för bolaget att vid kommande års taxering få förlustavdrag. (RR:s utslag den 5/3 1970.)

Anm.: Enligt 3 § andra st. förordningen om rätt till förlustutjämning bortfaller rätten till förlustavdrag, om den skattskyldige för förluståret åsatts taxering, vid vilken beskattningsbar inkomst fastställts. Här var alltså fråga om intressedispens.

Ansvarighet för arbetstagares skatt

A. besvär av A. angående ansvarighet för skatt. — A. och Å. hade i början av 1964 utfört vissa byggnadsarbeten åt Gerd H. Aktiebolaget S. S. De fick i ersättning 3 875 kr var. Enligt A. hade skatteavdrag verkställts på hans andel. Enligt kontrolluppgift från bolaget hade skatteavdrag för preliminär skatt verkställts med 1 300 kr. Skattebeloppet hade emellertid ej inbetalats. Gerd H. uppgav, att skatteavdrag ej verkställts och att uppgiften på kontrolluppgiften var felaktig. A. hade ej kvitto på att skatteavdrag verkställts. — Lokala skattemyndigheten förklarade efter skattereklamation att den ej funnit Gerd H. ansvarig för skattebeloppet. LS yttrade: Handlingarna i ärendet visade icke att Gerd H. kvitterat skattebeloppet. Desamma visade ej heller att hon varit arbetsgivare i förhållande till A. — KR: ej ändring. RR befriade A. från ansvar för skattebeloppet med följande motivering: Utredningen i målet visar, att Aktiebolaget S S. till ledning vid 1965 års taxering lämnat kontrolluppgift från arbetsgivare enligt 37 § TF beträffande A. Av kontrolluppgiften, som anger numret å A:s debetsedel å preliminär skatt för år 1964, framgår, att A. under del av år 1964 åtnjutit kontant lön med 3 875 kr jämte viss

Open access från www.skattenytt.se, 2025-11-01 16:44:24

naturaförmån samt att skatteavdrag för preliminär A-skatt verkställts med 1 300 kr. Med hänsyn härtill och till övriga omständigheter får det anses, att bolaget, företrätt av Gerd H., såsom arbetsgivare för A. verkställt skatteavdrag med 1 300 kr men underlåtit inbetala beloppet. (RR:s utslag den 9/4 1970.)

B. Besvär av allmänna ombudet i uppbördsfrågor hos LS i ett län angående K. Idrottsförenings ansvarighet för fotbollsinstruktören R:s preliminärskatt. — R. var under 1960 anställd hos föreningen och hade i ersättning fått 8 425 kr, därav 425 kr avsåg traktamentsersättning i samband med att R. följt representationslaget på dess matcher. Föreningen verkställde icke avdrag för preliminär skatt under R:s anställningstid och fråga uppkom om föreningens ansvarighet för skatten.

RR yttrade: Av utredningen i målet framgår, att R. för år 1960 haft att erlägga preliminär A-skatt, att han ej uppvisat debetsedel å preliminär skatt för föreningen samt att lokal skattemyndighet ej meddelat beslut om jämkning. Föreningen har uppgivit, att R. för föreningen klargjort, att han hade sin huvudsakliga arbetsanställning hos ett bryggeriföretag i Göteborg, och att föreningen bibringats den uppfattningen, att han liksom vid tidigare tillfällen, då han varit tränare hos föreningen, hade en huvudarbetsgivare, som skulle verkställa skatteavdrag. Vid den lokala skattemyndighetens förfrågan hos det bryggeriföretag, om vilket enligt föreningens upplysning troligen var fråga, uppgav detta, att R. icke varit anställd där under år 1960. Av handlingarna framgår icke, att föreningen utöver R:s uppgift om annan arbetsgivare införskaffat upplysning, huruvida denne under tid, då han varit anställd hos föreningen, även haft annan anställning. R. skulle enligt kontraktet tjänstgöra som instruktör de tider, som föreningen bestämde, samt även åtfölja representationslaget vid dess matcher. Även om hans tjänstgöring, såsom föreningen uppgivit, normalt pågått endast tre kvällar i veckan, kan det, med hänsyn till storleken av inkomsten från föreningen, icke enbart på grund av R:s uppgift om att han hade annan anställning, som var hans huvudsakliga, anses ha varit uppenbart för föreningen, att anställningen hos denna varit att betrakta som bisyssla. Föreningen hade därför ägt underlåta att göra skatteavdrag endast om R. med intyg från lokal skattemyndighet styrkt, att anställningen hos föreningen varit bisyssla. Med hänsyn till det anförda kan föreningen icke anses ha haft skälig anledning för sin underlåtenhet att göra skatteavdrag. Endast beloppet 425 kr, utgörande traktamentsersättning, kan anses som sådan i 10 § uppbördsförordningen (UF) omnämnd ersättning, vilken anvisats för vissa med tjänsten förenade kostnader och å vilken preliminär A-skatt icke skall beräknas, om icke ersättningen väsentligen överstiger vad som skäligen kan anses vara erforderligt för kostnadernas bestridande. Den lokala skattemyndigheten har anmärkt, att kostnaderna kunde beräknas till högst 1/3 av ersättningen. Föreningen har icke i anledning av anmärkningen redogjort för kostnadernas storlek. Vid sådant förhållande kan icke anses annat än att ersättningen väsentligen överstigit vad som skäligen varit erforderligt för kostnadernas bestridande. Enligt 10 § UF skulle därför, då beslut om jämkning icke meddelats, preliminär skatt ha beräknats även å beloppet 425 kr. (RR:s utslag den 9/4 1970.)

Open access från www.skattenytt.se, 2025-11-01 16:44:24